

ชื่อเรื่อง การจัดการป่าไม้โดยพระสงฆ์ของป่าวัดถ้ำน้ำทิพย์ บ้านกุงเก่า ตำบลกุงเก่า
อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย นางวรรณนิดา จรูญพันธ์เกษม **ปริญญา ศศ.ม.** (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์นฤมล อินทร์ประสิทธิ์ **ประธานกรรมการ**
ดร. รังสรรค์ สิงห์เลิศ **กรรมการ**
อาจารย์เมตตา เก่งชูวงศ์ **กรรมการ**

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สามประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของป่าวัดถ้ำน้ำทิพย์ บ้านกุงเก่า ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อศึกษาการจัดการป่าไม้โดยพระสงฆ์ของป่าวัดถ้ำน้ำทิพย์ บ้านกุงเก่า ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการจัดการป่าไม้โดยพระสงฆ์ของป่าวัดถ้ำน้ำทิพย์ บ้านกุงเก่า ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการป่าไม้วัดถ้ำน้ำทิพย์ ตำบลกุงเก่า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 3 กลุ่ม ดังนี้ พระสงฆ์เจ้าอาวาส จำนวน 1 รูป พระลูกวัดและแม่ชีจำนวน 2 รูป และประชาชนที่รับจ้างดูแลป่า จำนวน 5 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกตสภาพแวดล้อม ถ่ายภาพสถานที่และบันทึกเทป การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเชิงบรรยายและแบบสร้างข้อสรุป

ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นมาของป่าวัดถ้ำน้ำทิพย์ มีพื้นฐานมาจากความมีสำนึกรักและหวงแหนป่าของพระอาจารย์นิรันดร คุณธโร จนกระทั่งป่าได้รับการฟื้นฟูจากสภาพความเสื่อมโทรม ซึ่งสภาพป่าวัดถ้ำน้ำทิพย์ในปัจจุบันมีความเขียวข่มไปด้วยป่าไม้หลายชนิด

การจัดการป่าไม้ของ พระนิรันดร คุณธโร มีส่วนช่วยแก้ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ลดลงเป็นการฟื้นฟูสภาพป่า และรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ โดยมีวิธีการจัดการ

Title : Management of Forests by the Monks of Tham Nam Thip Forest Temple,
Ban Kung Kao, Kung Kao Sub-district, Thakhanto District, Kalasin Province

Author : Mrs.Wannida Jaroonphantkasem **Degree :** M.A.(Social Science for Development)

Advisors Mrs. Naruemol Intaraprasit Chairperson
Dr. Rangsang Singhalert Committee member
Mrs. Metta Kengchuwong Committee member

RAJABHAT INSTITUTE MAHASARAKHAM, 2003

Abstract

The objectives of this research were threefold, namely, 1) to explore the historical background of Tham Nam Thip Forest Temple, Ban Kungkao, Kung Kao Sub-district, Thakhanto District, Kalasin Province, 2) to investigate how to manage forests by the monks of Tham Nam Thip Forest Temple, Ban Kungkao, Kung Kao Sub-district, Thakantho District, Kalasin Province, and 3) to study problems, obstacles and methods used for managing the forests by Tham Nam Thip Forest Temple, Ban Kungkao, Kung Kao Sub-district, Thakhanto District, Kalasin Province. The population and sample were the stakeholders who were involved in the management of Tham Nam Thip Forest Temple, Ban Kungkao, Kung Kao Sub-district, Thakhanto District, Kalasin Province comprising one abbot, one monk, one nun and five employed forest patrolmen. The data collection was conducted by means of interviews, observances of the surroundings, photography and recordings. The data were analyzed by descriptive analysis.

The findings revealed that the preservation of the forests arose from the feelings of love and deep concerns with forests of a senior Buddhist monk named Reverend Nirun Khuntharo who rehabilitated the forests from degraded condition. At present, the forest temple is lushly green with a variety of flora and fauna.

The forest management of Reverend Nirun Khuntharo had great contributions to the decreased deforestation, forest rehabilitation as well as keeping balance of ecological system. The method adopted to preserve the forests covered

a forest life cycle ranging from management of water resources to keep humidity in soil; management or preparation of soil suitable for cultivation, reproduction of shoots and constant caring for young plants to management of direct and indirect benefits gained from the forests. Besides, Reverend Nirun Khuntharo introduced reforestation management in an attempt to increasingly expand the forest land for at least 100 rais per annum. Now the rich forest land of Tham Nam Thip Forest Temple covers an area of 2,300 rais.

The monk developer launched a public relations campaign, coordinated with the government and private sectors in the ways that did not affect the Government policy and the community's ways of life as much as possible. Regarding people's cooperation, Reverend Nirun Khuntharo adopted every means to get cooperation from people. He must be patient and let time prove his real intention and sincerity in cherishing the forests.

Reverend Nirun Khuntharo always realized an importance of organizing activities in cooperation with people. Since he was from another province and did not have a lot of devouts, he had a strong desire to have joint activities with people and nearby communities. The activities included planting trees to replace the devastated ones to rehabilitate the degraded forests. These activities required money to employ workers.

Apart from planting trees to replace the devastated ones and reforestation mentioned, other activities were for example planting trees for sale such as chili and pumpkin trees. The money obtained was spent on looking after the forests.

The problems and obstacles concerning the management of Tham Nam Thip Forests were that the reserve areas which were water resources were encroached and destroyed. The solution method was done by first learning more about nature and erosion in bare lands caused by rain. Then new trees were planted for substitution and measures to tender forests to be able to rehabilitate themselves naturally and protect them from being destroyed were taken.